

УДК 37.013.43:373.3:004.738

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12\(52\)-2317-2339](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-2317-2339)

Таточенко Володимир Іванович кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу, Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ, <https://orcid.org/0000-0002-8984-268X>

Гаран Ірина Олегівна асистентка кафедри алгебри, геометрії та математичного аналізу, Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ, <https://orcid.org/0009-0005-6545-8359>

РОЗБУДОВА ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті представлено результати теоретико-методологічного обґрунтування процесу розбудови професійного іміджу майбутніх учителів математики в умовах сучасної трансформації системи освіти. На основі аналізу психолого-педагогічної, соціальної та комунікаційної літератури конкретизовано сутність понять «імідж», «професійний імідж педагога», «професійний імідж учителя математики», розкрито їх взаємозалежність та роль у формуванні позитивного суспільного сприйняття особистості вчителя. Визначено, що професійний імідж майбутнього вчителя математики формується як інтегративне явище, що поєднує зовнішні, внутрішні та діяльнісні компоненти, які забезпечують упізнаваність педагога, його авторитетність, педагогічну харизму та комунікативну впливовість у навчальному середовищі.

Обґрунтовано специфіку іміджу вчителя математики, зумовлену високим рівнем логіко-математичної культури, необхідністю поєднання академічної строгості з емоційною відкритістю та педагогічною гнучкістю, умінням створювати сприятливе комунікативне середовище під час опанування складного навчального матеріалу. У статті розроблено структурно-функціональну модель формування професійного іміджу майбутнього вчителя математики, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, особистісний, поведінковий та рефлексивний компоненти. Визначено організаційно-педагогічні умови ефектної реалізації моделі у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти: забезпечення позитивного освітнього середовища, впровадження інтерактивних технологій професійного розвитку, стимулювання самоаналізу та самопрезентації, посилення ролі педагогічної практики як простору реального іміджетворення. Наголошено, що наявні суперечності між очікуваннями суспільства щодо діяльності вчителя та реальними можливостями здобувачів стають чинником активізації професійного становлення, сприяють розвитку

відповідальності, самоствердження та здатності до свідомого конструювання власного професійного образу. На основі запропонованої моделі створено методичну систему, спрямовану на підтримку особистісного зростання, самореалізації та підвищення конкурентоспроможності майбутніх учителів математики в умовах нової української школи.

Ключові слова: імідж, професійний імідж, професійний імідж учителя, професійний імідж учителя математики, формування професійного іміджу майбутнього вчителя математики.

Tatochenko Volodymyr Ivanovych Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Algebra, Geometry and Mathematical Analysis, Kherson State University, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0000-0002-8984-268X>

Haran Iryna Olehivna Assistant Professor, Department of Algebra, Geometry and Mathematical Analysis, Kherson State University, Ivano-Frankivsk, <https://orcid.org/0009-0005-6545-8359>

BUILDING THE PROFESSIONAL IMAGE OF FUTURE MATHEMATICS TEACHERS IN THE CONTEXT OF MODERN EDUCATION

Abstract. The article presents the results of a theoretical and methodological investigation into the development of the professional image of future mathematics teachers under the conditions of contemporary educational transformations. Based on a comprehensive analysis of psychological-pedagogical, sociological and communicative research, the conceptual essence of “image”, “professional teacher’s image” and “professional image of a mathematics teacher” has been clarified, emphasizing their interconnection and influence on shaping a positive public perception of the teacher’s personality. The study reveals that the professional image of future mathematics teachers is formed as an integrative construct, combining external, internal and activity-related components that ensure professional recognizability, credibility, pedagogical charisma and communicative influence within the educational environment.

The specificity of a mathematics teacher’s professional image is substantiated through the need to combine high mathematical and logical culture with emotional openness, pedagogical flexibility and the ability to build a supportive communicative atmosphere when teaching complex mathematical concepts. A structural-functional model for professional image formation is developed, which includes motivational-value, cognitive, personal, behavioral and reflective components. The organizational and pedagogical conditions necessary for the effective implementation of the model in higher pedagogical education are defined: creation of a positive educational environment, integration of interactive technologies of professional development,

encouragement of self-presentation and self-analysis skills, and strengthening the role of teaching practice as a real context for image-building.

It is emphasized that the existing contradictions between public expectations regarding teacher professionalism and the actual capabilities of students serve as a driving factor in their professional development, reinforcing responsibility, self-affirmation and the ability to consciously construct their own professional identity. Based on the proposed model, a methodological system has been designed to support personal growth, self-realization and the development of professional competitiveness of future mathematics teachers in the context of the New Ukrainian School.

Keywords: image, professional image, teacher's professional image, mathematics teacher's image, formation of professional image of future mathematics teachers.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві професійна компетентність учителя є ключовим чинником формування освіченого, критично мислячого та соціально адаптованого покоління. Особливої уваги потребує підготовка вчителів математики, які несуть відповідальність за закладання фундаментальних знань, розвиток логічного мислення, аналітичних навичок та здатності учнів застосовувати здобуті знання в практичних і життєвих ситуаціях. Водночас сучасні трансформації освіти, глобалізаційні процеси та динамічний розвиток інформаційних і цифрових технологій значно ускладнюють традиційні уявлення про роль педагога, підвищуючи значення його професійного іміджу як соціокультурного та педагогічного феномену. Професійний імідж учителя математики виступає інтегративним показником його педагогічної майстерності, особистісної культури, комунікативних та соціальних компетентностей, етичності, емоційної стійкості та здатності ефективно взаємодіяти з учнями, колегами та батьками [1]. Незважаючи на значущість цього явища, в науковій літературі відзначається недостатня системність у вивченні механізмів його формування, комплексного впливу освітнього середовища, соціокультурних чинників та особистісних характеристик майбутніх педагогів на розвиток професійного іміджу. Сучасна освітня практика вимагає, щоб майбутній учитель математики не лише володів високим рівнем предметної компетентності, але й демонстрував здатність до самовдосконалення, ефективної самопрезентації та творчого конструювання власного професійного образу. Проблема полягає в тому, що відсутність чітко структурованої, науково обґрунтованої системи формування професійного іміджу обмежує можливості розвитку педагогічної самосвідомості студентів, уповільнює процес становлення їх як конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих вчителів та знижує ефективність впливу на навчально-виховний процес у школі.

Отже, актуальність проблеми визначається потребою у створенні науково обґрунтованої моделі та методичної системи формування професійного іміджу майбутніх учителів математики, що забезпечує комплексний розвиток профе-

сійних, особистісних і комунікативних компетентностей у процесі професійної підготовки, стимулює самореалізацію та сприяє формуванню високопрофесійного педагога-лідера сучасної школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика професійної підготовки вчителів математики та формування їх професійного іміджу активно досліджується як в Україні, так і за кордоном. У вітчизняних наукових працях, зокрема В. Ачкана, В. Бевза, М. Бурди, О. Дубинчука, О. Матяша, В. Моторіної, С. Семенця, С. Скворцової, З. Слєпкань, О. Співаковського, Н. Тарасенкової та інших, розкрито теоретичні та практичні аспекти професійної підготовки майбутніх педагогів, визначено ключові компетентності, що забезпечують ефективність педагогічної діяльності. Значну увагу приділено формуванню професійної компетентності, саморозвитку та педагогічній рефлексії (І. Акуленко, І. Богатирьова, А. Воєвода, Н. Глузман, А. Кузьмінський, О. Лебедева, І. Лов'янова, І. Малова, Л. Михайленко, С. Музиченко, Л. Петренко, С. Петренко, С. Раков, З. Сердюк, О. Скафи). Методологічні засади професійної підготовки обґрунтовані в дослідженнях В. Беспалька, Є. Іванченка, Н. Кожемякіної, О. Коваленка, О. Матвієнка, І. Бахова, О. Романовського, М. Фіцюли та інших.

Психолого-педагогічні аспекти формування професійного іміджу сучасного фахівця розкрито в працях Л. Данильчук, В. Ісаченка, А. Кононенка, С. Сисоєвої, Н. Тарасенко, В. Черепанової. Водночас у дослідженнях В. Андрущенко, І. Гобозова, Є. Ільїна, А. Панасюка, С. Рябова, В. Шепеля та інших висвітлено роль іміджу в професійному середовищі, його вплив на статус і авторитет педагога. Структурні елементи професійного іміджу визначені в працях І. Альохіної, Н. Арутюнової, В. Горчакової, В. Кузіна, Л. Сінельнікової та інших, а концепцію «Я» як рушійної сили саморозвитку та репрезентації індивідуальності висвітлено у дослідженнях Б. Ананьєва, Г. Балла, І. Бежа, Г. Костюка, І. Ладенка та І. Семенова.

У зарубіжних дослідженнях (Е. Гофман, Дж. Ньюсон, К. Робінсон, М. Спіллейн) імідж розглядається як знаковий, багатогранний феномен особистості, що відображає її соціальне сприйняття та поведінкові характеристики. Дослідники Я. Коломінський, С. Макаров, С. Максименко, Г. Сорокіна, В. Шепель підкреслюють психологічну складність і багатогранність іміджу, а Н. Амяга, С. Єрмакова, Г. Сорокіна ідентифікують його основні структурні компоненти.

Аналіз наукових джерел дозволяє зробити висновок, що, незважаючи на значну увагу до проблеми формування професійного іміджу, вона не отримала систематичного та глибокого дослідження саме у контексті підготовки майбутніх учителів математики.

Суперечності проявляються у наступному:

□ між суспільною потребою у вчителів із сформованим професійним образом і фактичним рівнем підготовки студентів;

□ між традиційним знаннєвим підходом до підготовки педагогів і вимогами сучасної освіти щодо інноваційної, креативної діяльності;

□ між необхідністю розвитку самореалізації та творчих якостей студентів і недостатньо сформованими умовами для цього у закладах вищої освіти.

У науковій літературі виділяють різні підходи до визначення поняття «імідж»: соціально-психологічний, комунікативний, маркетинговий, естетичний, політичний, психологічний і культурологічний [2-4]. Професійний імідж, у свою чергу, визначають як інтегративний феномен, що поєднує зовнішній вигляд, поведінку, професійні знання, комунікативні навички, репутацію та цінності особистості. Професійний імідж вчителя, зокрема математики, формується через взаємодію особистісних, професійних і комунікативних компонентів, поведінкових характеристик, педагогічної майстерності, етичних норм і соціального сприйняття учнями, колегами та батьками. Його основні складові: професійна компетентність, особистісні якості, комунікативні навички, зовнішній вигляд, поведінка, цінності та мотивація, репутація і самопрезентація [5]. Професійний імідж забезпечує авторитет педагога, створює сприятливе навчальне середовище та сприяє ефективності освітнього процесу.

Таким чином, формування професійного іміджу майбутніх учителів математики є складним, багаторівневим і багатогранним процесом, що потребує системного наукового підходу та інтеграції педагогічних, психологічних і соціокультурних компонентів.

Мета статті теоретично обґрунтувати та практично апробувати процес розбудови професійного іміджу майбутніх учителів математики в умовах сучасної освіти, визначити його структурні та функціональні складові, організаційно-педагогічні умови формування, а також розробити науково-методичну систему, що забезпечує розвиток професійних, особистісних і комунікативних компетентностей здобувачів, сприяє їхній самореалізації та підвищенню ефективності професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Для комплексного розуміння професійного іміджу майбутніх учителів математики важливо враховувати його динамічне формування, що проходить кілька взаємопов'язаних стадій. На першій, адаптивній стадії, відбувається формування адаптивно-нормативного рівня іміджу, який забезпечує здатність майбутнього педагога адекватно реагувати на соціальні та професійні вимоги освітнього середовища, інтегруватися в колектив і орієнтуватися на базові педагогічні норми та стандарти [6].

На стадії становлення формується репродуктивно-варіативний рівень професійного іміджу, що характеризується розвитком умінь застосовувати набуті знання, професійні навички та соціальні компетентності в різноманітних педагогічних ситуаціях [7]. Цей етап супроводжується активним експериментуванням, освоєнням педагогічних технологій та формуванням особистісної моделі поведінки як майбутнього педагога. Найвищу стадію формування професійного іміджу визначає розвиток ціннісно-мотиваційного рівня. На цьому етапі

відбувається глибоке усвідомлення та особистісне прийняття як зовнішніх складових (манери, міміка, жести, стиль поведінки), так і внутрішніх (ерудиція, професійні інтереси та ідеї, стратегія мислення), а також процесуальних характеристик (професіоналізм, темперамент, комунікативні форми взаємодії) [8-10]. Важливим аспектом цього етапу є готовність до активної реалізації власних компетентностей та довіра до професійної інтуїції, що забезпечує формування цілісного та ефективного педагогічного іміджу. Такий розвиток дає майбутнім учителям математики можливість прогнозувати перспективи професійної діяльності, оптимально використовувати освітні ресурси та не втрачати унікальні професійні можливості, створюючи передумови для суттєвих структурних змін у педагогічній практиці.

Розроблена структурно-функціональна модель формування професійного іміджу враховує взаємозв'язок особистісних і професійних характеристик майбутніх учителів математики з процесами їхньої професійної діяльності. Цінність даного підходу полягає в інтеграції педагогічної, психологічної та соціокультурної компонентів, що забезпечує гармонійний розвиток професійної компетентності відповідно до потреб сучасної освіти та викликів соціуму. Модель передбачає узгодження змін у професійній діяльності з особистими та професійними потребами студентів, інтеграцію їхніх знань, навичок, цінностей і мотивів, а також адаптацію до соціокультурного та освітнього контексту.

Особливу увагу приділено психологічним аспектам: професійний імідж розглядається як знакові характеристики особистості, що включають реальні риси, очікувані соціумом якості, професійні знання та компетентності, мотиви, індивідуальні особливості [11-12]. На основі системно-синергетичної концепції вітчизняної освіти модель дозволяє прогнозувати цілі, завдання, зміст, організаційні форми, засоби та методи роботи з майбутніми педагогами, координувати їх навчально-пізнавальну діяльність, здійснювати оперативну корекцію та отримувати випереджальну інформацію про особливості формування професійного іміджу. Важливим елементом моделі є побудова взаємовідносин у освітньому середовищі на демократичних принципах, що стимулює самореалізацію студентів, розвиток творчих компетентностей та формування цілісного професійного образу майбутнього учителя математики (рис. 1) [1]. Таким чином, дослідження підтверджує, що цілісна система формування професійного іміджу сприяє гармонійному поєднанню особистісного та професійного розвитку студентів, підвищує ефективність педагогічної діяльності та формує конкурентоспроможного, творчого, соціально відповідального педагога сучасної школи. Формування професійного іміджу майбутніх учителів математики є тривалим, динамічним та багатограним процесом, який передбачає активну участь самого здобувача вищої освіти, його особистісну мотивацію, ціннісні орієнтації та професійні прагнення. У пропонованій структурно-функціональній моделі педагогічні умови не лише створюють сприятливе середовище для формування іміджу, а й виступають як активна рушійна сила, що

впливає на ефективність цього процесу, забезпечує інтеграцію теоретичних знань, практичних навичок та особистісних якостей майбутнього педагога.

Формування професійного іміджу майбутнього вчителя математики — це не просто супровідний етап підготовки, а цілісна освітньо-професійна траєкторія, що потребує створення системних педагогічних умов. Сучасні дослідження (2022–2025 рр.) підкреслюють, що такі умови мають активну, а не пасивну роль: вони є рушійною силою, що впливає на ефективність іміджотворення, а не лише фоном [1; 13-19].

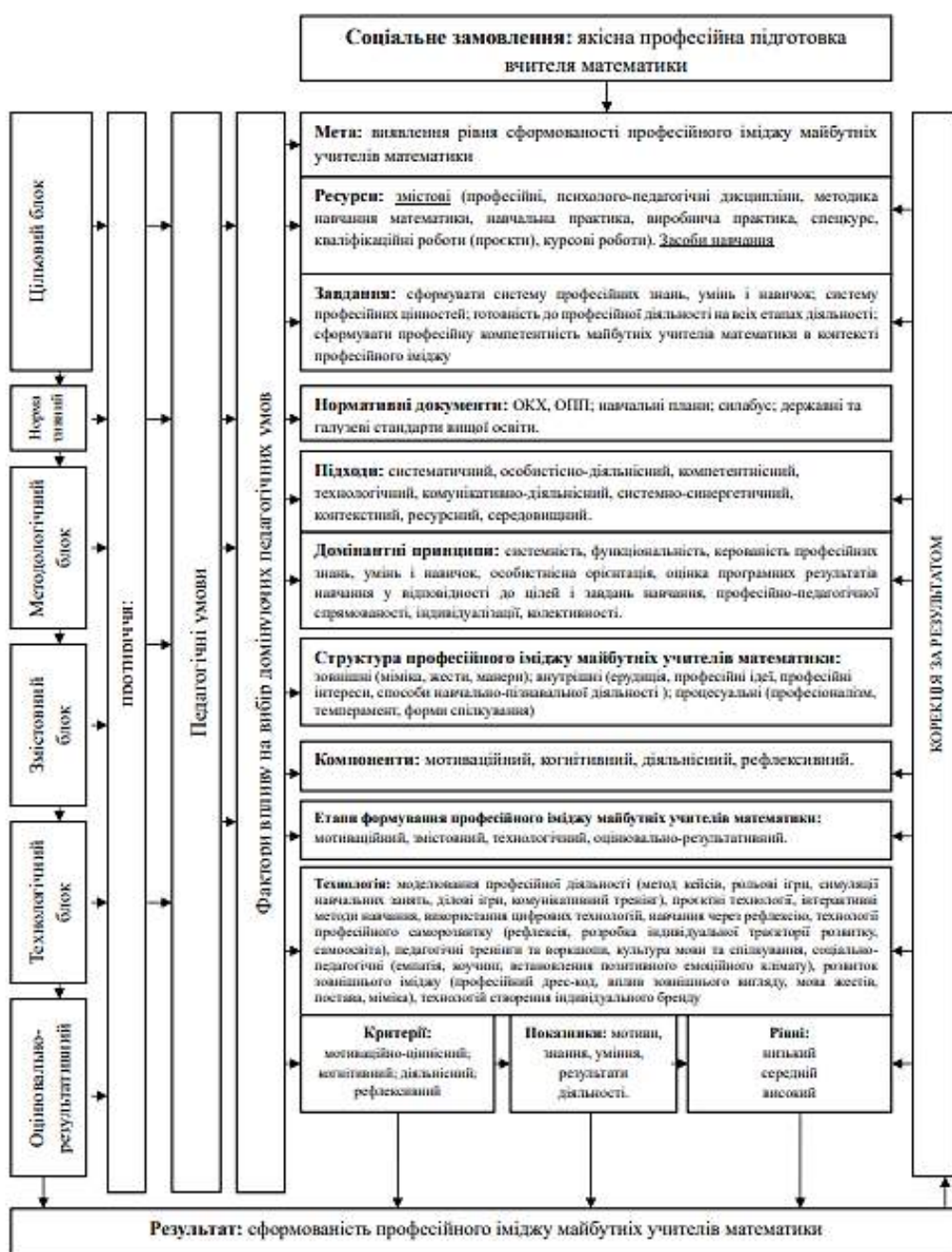

Рис. 1. Структурно-функціональна модель формування професійного іміджу майбутніх учителів математики

Формування професійного іміджу майбутнього вчителя математики є цілісною освітньо-професійною траєкторією, що потребує системних педагогічних умов.

Сучасний підхід підкреслює активну роль таких умов: вони виступають рушійною силою ефективного іміджотворення, а не лише фоном.

Ключові педагогічні умови включають:

1. Мотиваційно-ціннісна орієнтація та внутрішня готовність

Формування усвідомленої мотивації до професійної самореалізації, розвитку педагогічної майстерності та самовдосконалення [13; 17].

Актуалізація потреби у професійному зростанні, готовності до оновлення знань і компетентностей в умовах сучасних освітніх змін.

2. Наповнений і контекстуалізований зміст підготовки

Включення в освітні програми класичних дисциплін математики та методики, а також компонентів, що пояснюють сутність професійного іміджу, його складові (компетентності, комунікація, етика, самопрезентація) та механізми формування.

Контекстуалізація змісту підготовки з урахуванням викликів сучасної школи: інновації, цифровізація, соціокультурні зміни [20-21].

3. Інноваційні педагогічні технології та активні форми навчання

Використання інтерактивних, діяльнісних і рефлексивних методів: моделювання педагогічних ситуацій, проєктна діяльність, педагогічні практики, самопрезентаційні вправи, тренінги з комунікації та емоційного інтелекту [22].

Підтримка рефлексії через аналіз власної педагогічної діяльності, самоспостереження та корекцію іміджевих стратегій.

4. Формування особистісних, комунікативних і соціально-психологічних компетентностей

Розвиток емпатії, комунікабельності, емоційної стійкості, креативності та адаптивності, що визначають здатність педагога формувати довіру та сприятливу атмосферу навчання.

Розвиток цілісного «Я-образу» педагога: самопрезентація, відповідність поведінки, ціннісних орієнтацій та професійних стандартів [23].

5. Творче, рефлексивне та підтримуюче освітнє середовище

Створення умов для експериментування, реалізації педагогічних ідей, адаптації власного стилю, отримання зворотного зв'язку та корекції поведінки.

Наставництво та супровід молодих педагогів як засіб формування іміджу через професійне середовище та соціальну взаємодію.

6. Системність, цілісність та адаптивність підходів

Формування іміджу як частина системної педагогічної стратегії: освітня програма, практики, технології, супровід, рефлексія, самооцінка та корекція.

Адаптація до сучасних викликів: цифровізація, змінені соціокультурні умови, нові форми комунікації та педагогічної гнучкості.

7. Підтримка безперервного професійного розвитку та самоосвіти

Забезпечення постійної професійної самоосвіти, підвищення кваліфікації та рефлексії, адаптації до нових освітніх реалій.

Заохочення участі студентів у науково-практичних конференціях, педагогічних проєктах, волонтерській та громадській діяльності як способу формування активного, відповідального та соціально свідомого вчителя-лідера.

Таблиця 1

Педагогічних умов, яка включає конкретні вправи, кейси та практичні заходи для формування професійного іміджу майбутніх учителів математики

Педагогічна умова	Заходи реалізації	Очікуваний результат / індикатори ефективності	Приклади практичних вправ / кейсів
Мотиваційно-ціннісна орієнтація	- Тренінги з професійного самовизначення та мотивації - Рефлексивні щоденники, «портфоліо цінностей» - Наставництво досвідчених педагогів	- Підвищена зацікавленість у професійній самореалізації - Усвідомлене ставлення до формування власного іміджу - Наявність особистісних цілей і планів розвитку	- Вправа «Мій ідеальний вчитель математики» (визначення цінностей, які формують імідж) - Складання персонального плану професійного розвитку
Актуалізований зміст підготовки	- Інтеграція дисциплін «Педагогічна майстерність», «Психологія іміджу», «Методика викладання математики» - Використання кейсів і практичних ситуацій	- Студенти орієнтовані на професійний контекст - Здатність застосовувати знання в реальних ситуаціях - Формування цілісного уявлення про професійний імідж	- Розбір кейсів «Учень не проявляє інтересу до математики» - Створення навчального проєкту із застосуванням методик стимулювання пізнавальної активності
Інноваційні технології навчання	- Рольові ігри та моделювання педагогічних ситуацій - Проєктна діяльність та педагогічні практики - Використання цифрових освітніх платформ	- Активне формування іміджу через практичну діяльність - Розвиток комунікаційних та творчих компетентностей - Позитивна динаміка у професійній адаптації	- Рольова гра «Урок математики для різнорівневого класу» - Створення відеоуроку та презентація колегам - Використання Moodle або Google Classroom для моделювання навчального процесу

Педагогічна умова	Заходи реалізації	Очікуваний результат / індикатори ефективності	Приклади практичних вправ / кейсів
Розвиток особистісних і соціально-психологічних компетентностей	- Тренінги з емоційного інтелекту та стресостійкості - Групові дискусії та коучингові сесії - Робота над «Я-концепцією» та самопрезентацією	- Підвищення рівня комунікабельності, емпатії, креативності - Усвідомлення власної ролі в освітньому процесі - Формування стійкого позитивного іміджу	- Вправа «Активне слухання та зворотний зв'язок» - Створення особистого презентаційного відео «Мій професійний імідж» - Тренінг «Управління емоціями під час уроку»
Творче та підтримуюче середовище	- Створення груп підтримки та професійних спільнот - Організація освітніх проєктів і виставок педагогічних розробок - Надання конструктивного зворотного зв'язку	- Висока активність студентів у професійній діяльності - Розвиток ініціативності та лідерських якостей - Стійка інтеграція іміджу в освітнє середовище	- Спільна розробка методичних матеріалів - Участь у конкурсах «Кращий урок математики» - Організація круглих столів для обміну педагогічним досвідом
Системність і адаптивність підходів	- Поєднання теоретичних знань з практичними навичками - Рефлексивне оцінювання прогресу - Корекція освітніх траєкторій відповідно до індивідуальних особливостей	- Комплексне та системне формування іміджу - Збалансоване поєднання особистісного та професійного розвитку - Готовність до адаптації в умовах змін в освіті	- Рефлексія «Мої сильні та слабкі сторони у професійній діяльності» - Індивідуальні консультації з наставником - Корекція плану підготовки до практики
Підтримка постійного професійного розвитку	- Участь у конференціях, семінарах, конкурсах - Менторство та наставництво - Розробка індивідуальних планів підвищення кваліфікації	- Активне професійне самовдосконалення - Розширення професійних компетентностей - Створення позитивного та впізнаваного професійного іміджу	- Підготовка науково-методичних публікацій - Участь у вебінарах та професійних форумах - Створення персональної навчальної траєкторії розвитку

Таблиця 2

Моніторинг і оцінка формування професійного іміджу

Компонент моніторингу	Методи оцінювання	Інструменти	Очікувані результати / індикатори ефективності
Самооцінка студентів	- Рефлексивні щоденники - Анкети самооцінки професійних компетентностей та іміджу	- Анкета «Мій професійний імідж» - Рефлексивний щоденник з регулярними записами	- Усвідомлення власних сильних і слабких сторін - Виявлення прогресу у формуванні іміджу - Стабільна мотивація до саморозвитку
Оцінка наставників / викладачів	- Спостереження - Оцінка діяльності у практичних заняттях та рольових іграх	- Портфоліо - Критерії оцінки професійного іміджу (зовнішній вигляд, поведінка, компетентності)	- Експертні оцінки наставників - Об'єктивне відображення рівня сформованості професійного іміджу - Індивідуальні рекомендації для корекції та розвитку
Оцінка колег та однокурсників	- Взаємооцінка - Групові обговорення та дискусії	- Формалізовані бланки взаємооцінки - Фокус-групи та дискусійні сесії	- Виявлення сприйняття іміджу студентом оточуючими - Розвиток навичок колективної взаємодії та критичного мислення
Оцінка під час педагогічної практики	- Спостереження за роботою з учнями - Аналіз результатів уроків та методичних матеріалів	- Методичні рекомендації та чек-листи - Відеозаписи уроків для самоаналізу	- Показник застосування професійних і особистісних компетентностей - Динаміка вдосконалення професійного іміджу в реальних умовах

Компонент моніторингу	Методи оцінювання	Інструменти	Очікувані результати / індикатори ефективності
Оцінка через інтеграційні проекти та кейси	- Аналіз виконання комплексних завдань - Оцінка командної роботи та презентацій	- Рейтингові шкали - Критерії оцінки проєктів та кейсів	- Формування практичних навичок самопрезентації - Розвиток творчого підходу до професійної діяльності
Психологічний моніторинг	- Тести на емоційну стійкість, комунікабельність, самооцінку - Спостереження за міжособистісними контактами	- Тест «Емоційний інтелект», опитувальники комунікативних компетенцій	- Виявлення рівня психологічної готовності до професійної діяльності - Підвищення ефективності взаємодії з учнями та колегами
Періодичне підсумкове оцінювання	- Інтегровані тестування та аналіз портфоліо - Підсумкові презентації професійного розвитку	- Портфоліо, презентації, звіти про педагогічну діяльність	- Комплексна оцінка сформованості професійного іміджу - Виявлення тенденцій до професійного самовдосконалення

Розроблена та науково обґрунтована структурно-функціональна модель формування професійного іміджу майбутніх учителів математики є основою методичної системи, що забезпечує цілісність і результативність освітньо-професійної підготовки [1]. Основні елементи цієї системи включають мету, зміст, організаційні форми, методи, засоби та очікувані результати навчання.

Методична система формування професійного іміджу є складним, багаторівневим та динамічним утворенням, здатним адаптуватися до соціокультурних та освітніх трансформацій. Вона інтегрує зовнішні, внутрішні та процесуальні складові іміджу фахівця, забезпечуючи гармонійне поєднання професійної компетентності та особистісного розвитку здобувачів вищої освіти. Система функціонує ефективно лише за умови взаємної узгодженості всіх її компонентів та своєчасної адаптації до управлінських, освітніх і соціокультурних викликів.

Мета методичної системи полягає у формуванні у майбутніх учителів математики професійного іміджу, який забезпечує успішну професійну діяльність, авторитет у колег та учнів, а також сприяє розвитку позитивного освітнього середовища. Ключові аспекти мети включають:

Професійна компетентність: глибокі знання математики, методики її викладання, сучасних педагогічних технологій.

Комунікативні навички: ефективна взаємодія з учнями, колегами, батьками та адміністрацією.

Особистісні якості: креативність, відповідальність, емпатія, лідерські здібності.

Професійна етика: дотримання етичних норм педагогічної діяльності.

Зміст методичної системи охоплює:

Теоретичні основи: психологія, педагогіка, соціологія, теорія комунікації, професійна етика.

Практичні навички: організація навчального процесу, методи навчання математики, використання сучасних технологій.

Розвиток особистісних якостей: впевненість, лідерські навички, саморозвиток.

Майстерність комунікації: розвиток усного та письмового мовлення, ведення дискусій, надання зворотного зв'язку.

Професійна етика: відповідальність за власні дії, повага до учнів та колег.

Організаційні форми навчання включають лекції, практичні заняття, семінари, тренінги, рольові ігри, проєктну діяльність та педагогічні практики, що моделюють реальні професійні ситуації.

Методи навчання: словесні (лекції, бесіди, дискусії), наочні (демонстрації, презентації, відеоматеріали), практичні (вправи, ігри, проєкти), проблемні (постановка проблемних завдань, стимулювання пошукової діяльності).

Засоби навчання: підручники, методичні посібники, презентації, технічні засоби (комп'ютери, інтерактивні дошки), психологічні тести для оцінки особистісних якостей.

Очікувані результати навчання:

☐ сформований професійний імідж, який включає впевненість у собі, компетентність та комунікабельність;

☐ готовність до самостійної педагогічної діяльності, розробки та реалізації навчальних програм;

☐ здатність до постійного професійного розвитку, інновацій, самоосвіти;

☐ високий рівень задоволеності від обраної професії та усвідомлення власної професійної ролі.

Важливо підкреслити, що формування професійного іміджу — це тривалий і багатогранний процес, який вимагає активної участі як здобувачів вищої освіти, так і викладачів, а ефективність системи залежить від узгодженості всіх її компонентів та адаптації до сучасних освітніх реалій.

Отже, запропонована методична система формування професійного іміджу майбутніх учителів математики поєднує традиційні педагогічні підходи з сучасними інноваційними технологіями навчання, інтегрує знання, практичні навички та ціннісно-мотиваційні компоненти, забезпечуючи усвідомлену самореалізацію здобувачів і розвиток їхнього автентичного професійного образу, здатного ефективно функціонувати в динамічному соціокультурному та освітньому середовищі.

Сучасний етап розвитку освіти характеризується інтенсивною цифровізацією, що зумовлює зростання значення цифрових освітніх платформ і інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів математики. Їх застосування впливає на процес формування професійного іміджу як комплексної характеристики педагога, що включає його компетентності, стиль комунікації, цифрову присутність та уміння репрезентувати себе в освітньому середовищі. Використання цифрових платформ забезпечує здобувачам можливість опановувати сучасні інструменти візуалізації та моделювання математичних процесів, ефективно структурувати навчальний матеріал, організовувати інтерактивну комунікацію та персоналізований супровід учнів. У свою чергу, це сприяє формуванню образу вчителя як високотехнологічного, інноваційно орієнтованого професіонала.

Інформаційно-комунікаційні технології розширюють можливості для творчої професійної самопрезентації, розвитку публічності та формування позитивного цифрового сліду. Здобувачі освіти вчаться створювати та адмініструвати електронні навчальні ресурси, використовувати соціальні мережі й освітні онлайн-спільноти для професійної взаємодії, що підсилює імідж сучасного педагога як відкритого до співпраці та суспільно значущого фахівця. Цифрові інструменти сприяють розвитку рефлексивності: здатності аналізувати результати власної діяльності, отримувати зворотний зв'язок, удосконалювати стиль і педагогічну поведінку.

Водночас інтеграція цифрових технологій зумовлює потребу у формуванні нової культури академічної доброчесності, інформаційної безпеки та критичного мислення, що впливає на етичний аспект професійного іміджу. Успішне опанування цифровими засобами також сприяє зростанню впевненості майбутніх учителів, розвитку їхньої професійної самоповаги та усвідомлення власної конкурентоспроможності на ринку праці.

Таким чином, цифрові освітні платформи та сучасні інформаційно-комунікаційні технології виступають потужним чинником розбудови позитивного, інноваційного та привабливого професійного іміджу майбутніх учителів математики, оскільки не лише сприяють формуванню актуальних цифрових компетентностей, але й забезпечують перенесення цих умінь у реальні умови навчальної взаємодії, підвищують педагогічну ефективність, покращують якість професійної комунікації та створюють підґрунтя для впевненої й результативної педагогічної діяльності в умовах цифрового суспільства.

Таблиця 3

Вплив цифрових освітніх платформ і ІКТ на формування професійного іміджу майбутніх учителів математики

Компонент професійного іміджу	Механізми впливу цифрових технологій	Очікувані результати формування іміджу
Професійно-математична компетентність	Застосування інтерактивних задачників, цифрових моделей та симуляцій, систем комп'ютерної алгебри	Посилення теоретичної підготовки та здатності доступно пояснювати складні математичні поняття; утвердження іміджу висококваліфікованого фахівця
Педагогічна майстерність	Використання мультимедійних інструментів, адаптивного навчання, активних цифрових методів	Підвищення ефективності навчального процесу; формування іміджу інноваційного та сучасного вчителя
Комунікативна компетентність	Застосування платформ для онлайн-взаємодії, цифрових каналів комунікації та колаборації	Відкритий стиль педагогічного спілкування; позитивний комунікативний імідж серед учасників освітнього процесу
Рефлексивність та самопрезентація	Ведення е-портфоліо, цифровий зворотній зв'язок, аналіз відеозаписів уроків	Здатність до критичної самооцінки; формування стійкого та впевненого професійного образу
Етичні та соціально-відповідальні аспекти	Дотримання цифрової етики, культури інформаційної безпеки, правил академічної доброчесності підвищення довіри до особистості педагога	Підтримання іміджу відповідального та авторитетного вчителя
Конкурентоспроможність на ринку праці	Розвиток цифрових навичок, активність у професійних онлайн-спільнотах	Зростання привабливості для роботодавця; посилення професійної мобільності та кар'єрних можливостей

Аналіз таблиці демонструє, що використання сучасних цифрових освітніх платформ та інформаційно-комунікаційних технологій має багаторівневий і системний вплив на формування професійного іміджу майбутніх учителів математики. По-перше, цифрові технології сприяють зміцненню професійно-математичної компетентності, дозволяючи студентам ефективно опановувати складні математичні поняття через інтерактивні моделі, симуляції та системи комп'ютерної алгебри. Це, в свою чергу, підвищує авторитет педагога як фахівця та формує унікальний науково-педагогічний імідж.

По-друге, цифрові інструменти активно впливають на розвиток педагогічної майстерності. Використання мультимедійних ресурсів, адаптивного навчання та інтерактивних методів дозволяє студентам моделювати реальні освітні ситуації, розвивати креативні підходи до викладання та формувати образ сучасного, інноваційно мислячого вчителя. Такі зміни позитивно відображаються на репутації майбутніх педагогів серед учнів, колег та батьків.

Третій аспект – розвиток комунікативної компетентності та рефлексивних навичок. Цифрові платформи забезпечують інтерактивну комунікацію, дистанційні дискусії, ведення електронних портфоліо та аналіз власних уроків, що сприяє формуванню впевненості в собі, здатності до самокорекції та цілісного представлення власного професійного образу. Цей компонент особливо важливий для формування стійкого та адекватного іміджу, що відповідає вимогам сучасної школи.

Не менш значущим є вплив цифрових технологій на розвиток етичних і соціально-відповідальних складових іміджу. Дотримання правил академічної доброчесності, цифрової етики та інформаційної безпеки формує у студентів відчуття професійної відповідальності, підвищує довіру до їхньої особистості та сприяє розвитку позитивного соціального іміджу педагога.

Нарешті, активне використання цифрових платформ підвищує конкурентоспроможність майбутніх учителів математики на ринку праці. Освоєння сучасних технологій, участь у професійних онлайн-спільнотах та розвиток цифрових навичок дозволяють педагогам залишатися релевантними в умовах швидких змін у освіті, формуючи імідж професіонала, який здатен відповідати на новітні виклики та ефективно працювати у сучасному освітньому середовищі.

Формування професійного іміджу майбутніх учителів математики відбувається в складному соціокультурному середовищі, де на нього впливають численні зовнішні та внутрішні чинники. Одним із ключових аспектів, що значно визначає характер цього процесу, є вплив соціокультурних стереотипів і очікувань, які формуються у свідомості учнів, колег, адміністрації навчальних закладів та ширшого суспільства. Ці стереотипи охоплюють уявлення про роль учителя математики, його компетентності, стиль поведінки, моральні та етичні якості, зовнішній вигляд та комунікативний стиль. Вони можуть як сприяти зміцненню позитивного професійного іміджу, так і створювати перешкоди для його адекватного сприйняття.

Соціокультурні очікування формуються під впливом історичного досвіду, традиційних уявлень про педагогічну діяльність, освітньої політики, медійного впливу та суспільних стереотипів щодо ролі вчителя у навчальному процесі. Вони визначають стандарти «ідеального вчителя» в уявленнях оточуючих, що накладає певні рамки на поведінку майбутнього педагога, а також його способи самопрезентації та комунікації. Часто ці очікування відображаються у вимогах до дисципліни, авторитету, емоційного контролю та здатності до мотивації учнів, що безпосередньо впливає на формування професійного іміджу.

Дослідження соціокультурних впливів дозволяють виявити дисонанс між реальною професійною компетентністю майбутніх учителів і очікуваннями суспільства, що може знижувати ефективність педагогічної діяльності та створювати бар'єри для особистісного і професійного розвитку.

Аналіз таких стереотипів є необхідним для корекції методик формування професійного іміджу, розробки адаптивних освітніх стратегій, а також для підготовки здобувачів вищої освіти до реалій сучасної школи, де їхня спроможність гнучко реагувати на очікування учнів і колег стає ключовою компетентністю.

Практичне значення вивчення соціокультурних стереотипів полягає у створенні умов для цілеспрямованого формування позитивного, адекватного та стійкого професійного іміджу, який враховує вимоги сучасного освітнього середовища, сприяє підвищенню авторитету вчителя серед учнів та колег, а також розвитку довірчих відносин у педагогічній спільноті. Виявлення та аналіз стереотипів допомагають розробити спеціальні тренінги, методичні рекомендації та програми наставництва, що підтримують майбутніх учителів у процесі самопрезентації та формування власного педагогічного стилю.

Таким чином, проблема соціокультурних стереотипів і очікувань є комплексною і потребує системного підходу в наукових дослідженнях, який поєднує психологічні, соціологічні та педагогічні методи. Лише врахування цих факторів дозволяє забезпечити гармонійне формування професійного іміджу майбутніх учителів математики, їхню адаптацію до професійних та соціальних вимог і створення умов для ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу.

Таблиця 4

Систематизації вплив соціокультурних стереотипів та очікувань на професійний імідж майбутніх учителів математики

Категорія впливу	Характер соціокультурних стереотипів та очікувань	Вплив на формування професійного іміджу	Потенційні наслідки для професійної діяльності	Практичне значення для підготовки майбутніх учителів
Учні	Очікування авторитетності, дисциплінованості, здатності до мотивації, готовність допомагати та підтримувати	Створює стандарти поведінки, впливає на самопрезентацію та педагогічний стиль	Може сприяти формуванню позитивного іміджу або обмежувати індивідуальний стиль	Необхідно розвивати комунікативні навички, емоційну стійкість та адаптивність до різних груп учнів

Категорія впливу	Характер соціокультурних стереотипів та очікувань	Вплив на формування професійного іміджу	Потенційні наслідки для професійної діяльності	Практичне значення для підготовки майбутніх учителів
Колеги та адміністрація	Очікування високого професіоналізму, ефективної взаємодії в команді, дотримання норм етики та корпоративних цінностей	Визначає рівень довіри та авторитету, впливає на внутрішню мотивацію	Позитивний імідж підвищує соціальний капітал, негативний – може обмежувати кар'єрний розвиток	Важливо навчати майбутніх учителів командній роботі, професійній етиці та співпраці з колегами
Суспільство / медіа	Очікування компетентності, інноваційності, відповідності сучасним соціокультурним нормам, роль моделі поведінки	Формує зовнішнє сприйняття та репутацію, впливає на мотивацію до саморозвитку	Невідповідність очікуванням може знижувати авторитет та довіру; відповідність – підвищує престиж	Потрібно підвищувати цифрову грамотність, розвивати навички самопрезентації, вміння працювати з соціальними мережами та медіа
Соціальні та культурні стереотипи	Гендерні, вікові, професійні та культурні уявлення про «ідеального вчителя»	Впливає на сприйняття компетентності, авторитету та стилю поведінки	Може обмежувати розвиток креативності та індивідуального педагогічного стилю	Важливо формувати критичне мислення, здатність адаптуватися до різних соціокультурних очікувань, розвивати інноваційний підхід
Онлайн-платформи та соціальні мережі	Очікування публічності, прозорості, демонстрації професійних досягнень	Створює додаткову «сцену» для самопрезентації, формує цифровий професійний імідж	Невдале управління іміджем в онлайні може знижувати довіру; успішне – підвищує престиж та вплив	Необхідно навчати ефективним цифровим комунікаціям, етичному поведінковому онлайн, використанню цифрових освітніх ресурсів

Аналіз таблиці демонструє, що соціокультурні стереотипи та очікування формують комплексний контекст, у якому розвивається професійний імідж майбутніх учителів математики. Зокрема, очікування учнів щодо авторитетності та підтримки визначають стандарти поведінки та сприяють розвитку комунікативних і педагогічних навичок. Це підкреслює необхідність системної підготовки студентів до взаємодії з різними категоріями учнів, адаптації педагогічного стилю та розвитку емоційної стійкості.

Вплив колег та адміністрації проявляється через соціальні та професійні норми, етичні вимоги та очікування командної взаємодії. Позитивне сприйняття серед колег і керівництва стимулює внутрішню мотивацію, підвищує авторитет учителя та сприяє формуванню стійкого професійного іміджу. Тому педагогічна підготовка має передбачати розвиток командної роботи, умінь ефективної комунікації та професійної етики.

Соціальні та культурні стереотипи, включно з медійним впливом, формують зовнішнє сприйняття професійного іміджу і створюють додаткові виклики для самопрезентації. Гендерні, вікові та професійні уявлення можуть обмежувати креативність та індивідуальний стиль викладання, тому майбутнім учителям необхідно розвивати критичне мислення та здатність адаптуватися до різних соціокультурних контекстів.

Онлайн-платформи та соціальні мережі сьогодні стають важливим каналом професійної самопрезентації та формування цифрового іміджу. Усвідомлене використання цифрових ресурсів дозволяє підвищити авторитет, продемонструвати компетентність та інноваційність, тоді як нехтування цими аспектами може негативно впливати на репутацію в професійному середовищі.

Отже, врахування соціокультурних стереотипів та очікувань має пряме практичне значення для методичної підготовки майбутніх учителів математики. Використання аналітичної інформації з даної таблиці дозволяє розробляти освітні програми та практичні тренінги, які спрямовані на формування стійкого, адекватного і позитивного професійного іміджу, а також підвищують готовність студентів до ефективної взаємодії з учнями, колегами та суспільством.

Висновки. Професійний імідж учителя математики є складним, багатовимірним феноменом, що поєднує зовнішні прояви (зовнішній вигляд, манери, невербальні сигнали) із внутрішніми складовими (глибокі знання, педагогічні вміння, ціннісні орієнтації та особистісні якості). Його формування відбувається під впливом комплексного взаємодії соціокультурних, організаційних та індивідуальних чинників. Особливо важливим є здатність учителя адаптувати свої знання та педагогічні практики до конкретних освітніх умов, виробляючи власний унікальний професійний стиль та адекватно реагуючи на потреби учнів і вимоги сучасної школи.

Результати дослідження підтверджують, що професійний імідж майбутнього вчителя математики не є статичною характеристикою. Він постійно динамічно змінюється під впливом професійного досвіду, особистісного

розвитку та взаємодії з освітнім середовищем. Ключовими умовами ефективного формування іміджу є гармонійне поєднання високого рівня професійної компетентності з особистісними якостями, соціальною чутливістю та етичними нормами педагогічної діяльності.

Незважаючи на значні результати, дослідження не вичерпує всієї складності проблеми формування професійного іміджу. Перспективи подальших наукових досліджень включають:

Аналіз впливу цифрових освітніх платформ та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на процес формування професійного іміджу майбутніх учителів математики.

Дослідження специфіки створення професійного іміджу в онлайн-середовищі та соціальних мережах, включаючи можливості та ризики дистанційної комунікації.

Вивчення ролі штучного інтелекту та новітніх освітніх технологій у розвитку професійного іміджу та педагогічної майстерності.

Дослідження впливу особистісних характеристик майбутніх учителів, таких як креативність, емоційна стійкість та емпатія, на формування їх професійного іміджу.

Вивчення соціокультурних стереотипів і очікувань, що впливають на професійний імідж та його сприйняття учнями, колегами та суспільством.

Аналіз ролі професійних спільнот, наставництва та менторської підтримки у процесі формування професійного іміджу.

Дослідження підготовки викладацького складу закладів вищої освіти до впровадження інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на розвиток професійного іміджу майбутніх учителів математики та формування цілісної особистості педагога.

Таким чином, професійний імідж учителя математики є не лише результатом навчального процесу, а й інтегрованим показником готовності майбутнього педагога до ефективної освітньої діяльності в умовах сучасної школи.

Подальші дослідження вказаних напрямів сприятимуть більш глибокому розумінню механізмів формування іміджу, удосконаленню методичних підходів і розвитку системи професійної підготовки майбутніх учителів математики.

Література:

1. Таточенко В.І., Гаран І.О. Формування професійного іміджу у майбутніх учителів математики. *Norwegian Journal of development of the International Science*. №148. 2025. Р. 57-67 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14679375>
2. Зелюк В.В. Імідж сучасного педагога як трибуна розвитку інноваційного потенціалу педагогів України. Імідж сучасного педагога: журнал. № 1. 2014. С. 4–8.
3. Афанасьєва О.В. Професійний імідж педагога: теоретико-методичні аспекти. Харків: Основа, 2017. 192 с.
4. Лозова В.І. Педагогічна майстерність і професійний імідж учителя. Харків: Основа, 2014. 256 с.

5. Навроцька М.М. Аналіз сучасного стану розвитку професійного іміджу педагога. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць*. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2016. Вип. 29. С. 153–158.
6. Міщенко М.С., Поліщук О.Р. Формування професійного іміджу майбутнього вчителя. *Психологічний журнал*. Умань. № 2. 2019. С. 33–46.
7. Захарченко С. Формування позитивного іміджу педагога в закладі вищої освіти. *Педагогічна освіта*. 2022. № 5. С. 55–61.
8. Бондаренко В.І. Критерії, показники та рівні сформованості професійного іміджу майбутніх учителів технологій. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Вип. 52. 2015. С. 32–39.
9. Поясок Т.Б., Беспарточна О.І. Формування позитивного іміджу майбутнього викладача вищої школи як складова його професійної підготовки. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля «Педагогічні науки». Серія «Педагогіка і психологія»*. 2020. № 2.
10. Міщенко М. С., Поліщук О. Р. Формування професійного іміджу майбутнього вчителя. *Психолого-педагогічні проблеми*. 3(46). 2020, С. 29–35.
11. Чебикін О.Я., Ковальова О.О. Психологічні особливості формування основ професійного іміджу: монографія. Одеса: Півд. наук. центр АПН України. 2009. 223 с.
12. Левченко О. Психолого-педагогічний супровід формування іміджу педагога. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. № 2. 2021. С. 41–47.
13. Паламарчук В. Становлення професійного іміджу в умовах реформування освіти. Львів: ЛНУ, 2022. 176 с.
14. Дуганець В. І., Пукас В. Л., Волинкін М. П., Олексійко С. Л. Формування позитивного іміджу сучасного викладача закладу вищої освіти. *Професійно-прикладні дидактики*. 2024.
15. Ван Ці, Химич М. А. Імідж педагога в умовах сучасного освітнього простору: виклики та можливості. *Освітньо-науковий простір*. 2024.
16. Lisnievska Y. Formation of the image of a modern teacher as a factor in increasing the effectiveness of public administration in education. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Public Management and Administration*. 2024.
17. Шевченко Г. Професійний імідж педагога в освітньому середовищі. *Педагогічні інновації*. №3. 2022. С. 72–78.
18. Kelly G. A. Image and Identity in Teacher Education. New York: Routledge, 2022. 256p.
19. Сидорчук Н. Professional image of teaching employees institutions of vocational pre-higher education: categorical analysis of basic concepts of problems. Житомирський державний університет імені Івана Франка. *Журнал «Педагогічні науки»*. № 4(115). 2023.
20. Бричок С.Б. Інтерактивні методи розвитку творчого потенціалу майбутнього педагога. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка* Серія: Педагогічні науки. Кіровоград. Вип. 123 (2). 2013. С. 56–59.
21. Пехота О. Педагогічна іміджологія: навч. посіб. Одеса: Пальміра, 2019. 268 с.
22. Хлівна О. Професійне самопредставлення педагога. Тернопіль: НКБ, 2019. 136 с.
23. Коваль Л. Формування Я-концепції майбутнього педагога. Київ: Либідь, 2018. 184с.

References:

1. Tatchenko, V.I., & Haran, I.O. (2025). Formuvannia profesiinoho imidzhu u maibutnikh uchyteliv matematyky [Formation of Professional Image in Future Mathematics Teachers]. *Norwegian Journal of Development of the International Science*, 148, 57–67. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14679375> [in Ukrainian].
2. Zeliuk, V.V. (2014). Imidzh suchasnoho pedahoha yak trybuna rozvytku innovatsiinoho potentsialu pedahohiv Ukrainy [Image of the Modern Teacher as a Platform for the Development of Teachers' Innovative Potential in Ukraine]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 1, 4–8 [in Ukrainian].

3. Afanasieva, O.V. (2017). Profesiyni imidzh pedahoha: teoretyko-metodychni aspekty [Professional Image of a Teacher: Theoretical and Methodological Aspects]. Kharkiv: Osnova, 192 p. [in Ukrainian].
4. Lozova, V.I. (2014). Pedahohichna maisternist i profesiyni imidzh uchytelia [Pedagogical Mastery and Teacher's Professional Image]. Kharkiv: Osnova, 256 p. [in Ukrainian].
5. Navrotska, M.M. (2016). Analiz suchasnoho stanu rozvytku profesiinoho imidzhu pedahoha [Analysis of the Current State of Development of Teachers' Professional Image]. *Pedahohichniy almanakh. Kherson: Khersonska akademiia neperervnoi osvity*, 29, 153–158. [in Ukrainian].
6. Mishchenko, M.S., & Polishchuk, O.R. (2019). Formuvannia profesiinoho imidzhu maibutnoho vchytelia [Formation of the Professional Image of a Future Teacher]. *Psykhologichnyi zhurnal*, 2, 33–46. Uman [in Ukrainian].
7. Zakharchenko, S. (2022). Formuvannia pozytyvnoho imidzhu pedahoha v zakladi vyshchoi osvity [Formation of a Positive Teacher Image in a Higher Education Institution]. *Pedahohichna osvita*, 5, 55–61 [in Ukrainian].
8. Bondarenko, V.I. (2015). Kryterii, pokaznyky ta rivni sformovanosti profesiinoho imidzhu maibutnikh uchyteliv tekhnolohii [Criteria, Indicators and Levels of Professional Image Formation in Future Technology Teachers]. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 52, 32–39 [in Ukrainian].
9. Poyasok, T.B., & Bespartochna, O.I. (2020). Formuvannia pozytyvnoho imidzhu maibutnoho vykladacha vyshchoi shkoly yak skladova yoho profesiinoy pidhotovky [Formation of a Positive Image of a Future Higher School Lecturer as a Component of Professional Training]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Pedahohika i psykhologhiia*, 2 [in Ukrainian].
10. Mishchenko, M.S., & Polishchuk, O.R. (2020). Formuvannia profesiinoho imidzhu maibutnoho vchytelia [Formation of the Professional Image of a Future Teacher]. *Psykhologo-pedahohichni problemy*, 3(46), 29–35 [in Ukrainian].
11. Chebykin, O.Ya., & Kovalova, O.O. (2009). Psykhologichni osoblyvosti formuvannia osnov profesiinoho imidzhu [Psychological Features of the Formation of the Foundations of Professional Image]. *Odesa: Pivdennyi naukovyi tsentr APN Ukrainy*, 223 p. [in Ukrainian].
12. Levchenko, O. (2021). Psykhologo-pedahohichniy suprovid formuvannia imidzhu pedahoha [Psychological and Pedagogical Support for Teacher Image Formation]. *Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti*, 2, 41–47 [in Ukrainian].
13. Palamarchuk, V. (2022). Stanovlennia profesiinoho imidzhu v umovakh reformuvannia osvity [Formation of Professional Image in the Context of Education Reform]. Lviv: LNU, 176 p. [in Ukrainian].
14. Duhanets, V.I., Pukas, V.L., Volynkin, M.P., & Oleksiiko, S.L. (2024). Formuvannia pozytyvnoho imidzhu suchasnoho vykladacha zakladu vyshchoi osvity [Formation of a Positive Image of a Modern University Lecturer]. *Profesiino-prykladni dydaktyky* [in Ukrainian].
15. Wang Qi, & Khymych, M.A. (2024). Imidzh pedahoha v umovakh suchasnoho osvitnoho prostoru: vyklyky ta mozhlyvosti [Teacher's Image in the Modern Educational Space: Challenges and Opportunities]. *Osvitno-naukovyi prostir* [in Ukrainian].
16. Lisnievska, Y. (2024). Formation of the Image of a Modern Teacher as a Factor in Increasing the Effectiveness of Public Administration in Education. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Public Management and Administration* [in English].
17. Shevchenko, H. (2022). Profesiyni imidzh pedahoha v osvitnomu seredovyshchi [Teacher's Professional Image in the Educational Environment]. *Pedahohichni innovatsii*, 3, 72–78 [in Ukrainian].
18. Kelly, G.A. (2022). Image and Identity in Teacher Education. *New York: Routledge*, 256 p. [in English].

19. Sydorchuk, N. (2023). Professional Image of Teaching Employees in Institutions of Vocational Pre-Higher Education: Categorical Analysis of Basic Concepts of Problems. *Zhurnal «Pedagogichni nauky»*, Zhytomyr: ZhDU im. Ivana Franka. 4(115). [in English].
20. Brychok, S.B. (2013). Interaktyvni metody rozvytku tvorchoho potentsialu maibutnoho pedahoha [Interactive Methods of Developing the Creative Potential of a Future Teacher]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu*, 123(2), 56–59 [in Ukrainian].
21. Piekhota, O. (2019). Pedagogichna imidzhelohiia: navch. posib. [Pedagogical Imageology: Textbook]. Odesa: Palmira, 268 p. [in Ukrainian].
22. Khliuna, O. (2019). Profesiine samopredstavlennia pedahoha [Professional Self-Presentation of a Teacher]. Ternopil: NKB, 136 p. [in Ukrainian].
23. Koval, L. (2018). Formuvannia Ya-kontseptsii maibutnoho pedahoha [Formation of the Self-Concept of a Future Teacher]. Kyiv: Lybid, 184 p. [in Ukrainian].